

Bilgi Kiplikleri Çerçevesinde Dil Bilimsel Söylem Analizi: Türkiye'nin Filistin Politikası Örneği

Tarık ÇELİK
Karabük Üniversitesi
tarikcelik@karabuk.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-7340-2137

Ahmet Hüsrev ÇELİK
Düzce Üniversitesi
ahmetcelik@duzce.edu.tr
ORCID ID: 0000-0003-4199-2168

Araştırma Makalesi	DOI: 10.31592/aeusbed.1601653
Geliş Tarihi: 14.12.2024	Revize Tarihi: 02.02.2025
	Kabul Tarihi: 07.02.2025

Atf Bilgisi

Çelik, T. ve Çelik, A. H. (2025). Bilgi kiplikleri çerçevesinde dil bilimsel söylem analizi: Türkiye'nin Filistin politikası örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(Özel Sayı), 342-360.

ÖZ

Toplum içinde yaşayan insanlar bir şekilde birbirleri ile iletişim hâlinindedir. İletişimin bir türü olan dilsel iletişimde konuşan ile alıcı arasındaki bağlantı sözceler aracılığı ile sağlanır. Sözceler bir bağlama dayalı olarak ortaya çıkarak söylemi oluşturur. Uluslararası ilişkilerde söylemlerin devletleri ve milletleri bağlayıcı yanının olması konuyu hassas bir hâle getirmektedir. Söz konusu söylemler muhatapları tarafından dikkatle değerlendirilmekte ve analiz edilmektedir. Dil bilimi, kendine has yöntemleri ile söylemlerin yüzey yapısı ile derin yapısı arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaya hizmet eder. İfadelerin aslında başka hangi anlamlara gelebileceği noktasında fikir verir. Bu çalışmada Cumhurbaşkanı Erdoğan, dışişleri bakanları, Dışişleri Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi tarafından kurumsal internet sitelerinde yer verilen veya medyaya yansıyan Filistin politikasına dair söylemler bilgi kiplikleri çerçevesinde ele alınarak analiz edilecektir. Söylemler örneklem olarak alınırken bilgi kiplikleri ile olan bağlantısı dikkate alınmıştır. Bu çalışma öncelikle dil bilimsel bir çalışma olmakla birlikte disiplinler arası özellikte bir çalışmadır. Bu bağlamda özgünlük içermektedir. Aynı zamanda uluslararası ilişkiler disiplini literatürüne de katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bilgi kipliği, söylem analizi, Türk dış politikası, Filistin.

Linguistic Discourse Analysis Within the Framework of Epistemic Modalities: The Case of Turkey's Palestine Policy

ABSTRACT

People living in society communicate with each other in some way. In linguistic communication, which is a type of communication, the connection between the speaker and the receiver is achieved through words. Words emerge based on a context and constitute discourse. The fact that discourses in international relations are binding on states and nations makes the issue sensitive. These discourses are carefully evaluated and analyzed by their interlocutors. Linguistics, with its unique methods, serves to reveal the relationship between the surface structure and the deep structure of discourses. It provides insight into what other meanings expressions may actually mean. In this study, the discourses on Palestine policy by President Erdoğan, foreign ministers, the Ministry of Foreign Affairs, and the Presidential Communication Center on the corporate websites or reflected in the media will be analyzed within the framework of modalities of knowledge. While sampling the discourses, their connection with modalities of knowledge was taken into consideration. Although this study is primarily a linguistic study, it is an interdisciplinary study. In this context, it contains originality. It also contributes to the literature of the discipline of international relations.

Keywords: Epistemic modality, discourse analysis, Turkish foreign policy, Palestine.

Giriş

Kiplik kavramı, üzerinde pek çok araştırmacı tarafından çeşitli tasnifler ortaya konulmuş ve konu üzerinde farklı yaklaşımlar geliştirilmiş dil bilimine ait bir kategoridir. Geniş bir çerçeveye sahip olan kiplikle ilgili yapılan çalışmalarda pek çok alt başlık araştırmacılar tarafından önerilmiştir. Söz konusu kiplik sınıflandırmalarında belirlenen kiplik türlerinden birisi olan bilgi kiplikleri çalışmanın temelini oluşturmaktadır. Tematik olarak seçilen dış politika söylemleri dil bilimi temelinde incelenerek bilgi kiplikleriyle olan bağlantısı ortaya konulacaktır.

Dil bilimsel malzeme olarak çalışmaya örneklem olan dış politika söylemleri Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, farklı dönemlerde görev yapan dışişleri bakanları ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezinin basına yansıyan/kurumsal internet sitelerinde yer verilen açıklamalarından seçilmiştir. Söylemlerin tercih edilmesinde kiplik kategorileriyle bağlantıları göz önünde bulundurulmuştur. Bu sebeple söylemler zaman ve konu bakımından çeşitlilik arz etmektedir.

Kiplikler temelinde yapılan analizler dildeki yüzey yapı ile derin yapı arasındaki bağlantının kurulmasına hizmet eder. Söylemin kaynağında bulunan konuşurun aslında ne demek istediği hakkında ipuçları verir. Bu bağlamda söz konusu çalışma, literatüre önemli bir katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Söylem analizi uluslararası ilişkiler disiplininde de kullanılan bir metottur. Uluslararası ilişkiler bir etkileşim içermektedir. Bu etkileşimin önemli bir dinamiği de söylemsel etkileşimlerdir (Yanarışık, 2023, s. 82). Uluslararası ilişkileri anlamak ve anlamlandırmak için aktörlerin söylemleri ve metinleri de bu bağlamda analize tabi tutulmaktadır. Dış politika ile ilgili söylemlerin söylem analizi çerçevesinde incelenmesi; tarih, sosyoloji, felsefe, dil bilim vb. gibi alanlarla birlikte disiplinler arası bir yaklaşımla ele alınmayı gerektirmektedir.

Profesyonel siyasetçilerin, siyasal kurumların, cumhurbaşkanı, başbakan, hükümet üyeleri vb. gibi siyasal aktör olarak tanımlanan kişilerin yerel ve bölgesel ölçekteki konuşmaları veya yazılı metinlerinin analiz edilmesi siyasal söylem analizi olarak ifade edilmektedir (van Dijk, 1997, s. 12). Söylem analizi dünya liderlerinin özelliklerini, motivasyonlarını ve kişisel özelliklerini analiz etmek için ölçüt olarak alınmaktadır (Güleç, 2018, s. 97). Söylem analizine tabi tutulan metin ve ifadeler dilsel olarak deşifre edilmektedir (Güngör, 2013, s. 248). Söylem analizleri farklı yaklaşımlara bağlı olarak farklı türlerde yapılmaktadır. Söylem analizlerindeki ayırım noktalarından birisi dil bilime bağlılık düzeyidir. Bazı analizler dil bilim odaklı yapılırken bazıları ifadelerdeki temalar, betimlemeler ve açıklamalara odaklanmaktadır (Gee ve Handford, 2012, s. 5).

Uluslararası ilişkiler disiplininde söylem analizleri daha ziyade 1980'lerden sonra gündeme gelmeye başlamıştır. Bu bağlamda disiplinindeki bazı yaklaşımlar söylem analizini de bir odak olarak belirlemişlerdir. Söylem analizi, ilişkileri ve karar alıcıları anlama noktasında önemli bir yöntem olarak görülmüştür.

Uluslararası ilişkilerde post-yapısalcı, eleştirel söylem analizleri ön plana çıkmaktadır. Bu analizler dil bilimsel bağlılığı güçlü olmayan yaklaşımlardır. Post yapısalcı yaklaşımda söylemler sosyal dünyada gerçekleşenlerin bir aynası değildir. Söylemler sosyal dünyayı inşa edici bir fonksiyona sahiptir. Kimlikler söylemler aracılığıyla inşa edilmektedirler. Söylemlerle inşa edilen sosyal pozisyonlara kişiler ve gruplar yönlendirilmektedir. Söylemler statik olmayan, tutarsızlıklar içeren, değişen, farklı metinler üzerinden tekrar tekrar üretilebilen özelliklere sahiptirler (Düzgüt, 2011, s. 51).

Postyapısalcı yaklaşımlar nesnel olarak sunulan bilgilerin arkasındaki iktidar ilişkilerini anlamayı amaçlamaktadır (Yetim ve Erdağ, 2018, s. 85). Eleştirel söylem analizi daha ziyade söylenmeyenlerin değerlendirildiği, sezdirilenlerin açıklanmaya çalışıldığı, toplum, sosyokültürel yapı, ekonomi gibi farklı unsurları içeren disiplinler arası bir yaklaşımdır (Gürpınar, 2010, s. 1). Eleştirel söylem analizi, dili bir sosyal pratik olarak gören ve dil ile iktidar arasındaki ilişkilere odaklanmaktadır. İktidar ve hegemonyanın dil kullanımını, nasıl inşa edildiğini ve meşrulaştırıldığını eleştirel bir şekilde incelemektedir. Metinler ve konuşmalar ile sosyal pratikler arasındaki ilişkiyi analiz eder. Bu bağlamda yorumlayıcı ve açıklayıcıdır. Bu yorumlama ve açıklamada iktidar, kontrol, egemenlik, ayrımcılık ve eşitsizlik arasındaki yapısal ilişkileri dil üzerinden ifade edildikleri biçimleriyle açığa çıkarmaya çalışmaktadır (Şah, 2020, s. 211).

Uluslararası ilişkiler disiplininde birey, devlet ve sistem düzeyinde analizler yapılmaktadır. Birey düzeyinde farklı disiplinlerden yararlanarak analizler yapılmaktadır. Birey düzeyinde söylem analizi de bir yöntem olarak kullanılmaktadır. Söylem analizi kapsamında yapılan analizlerde bireylerin yazılı ve sözlü açıklamaları veri olarak alınmaktadır. Ancak bu analizlerde yapılan eleştirilerden ve

değerlendirmelerden birisi de yazılı metinlerden duygu durum tespit etmenin zorluğuna ilişkindir. Bu çalışma dil bilimsel yöntemlerle duygu durumun tespit edilebilirliğini ortaya koyması yönüyle uluslararası ilişkiler disiplinine de bir katkı sunmaktadır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma öncelikle dil bilimsel bir çalışmadır. Ancak disiplinler arası bir yaklaşımla uluslararası ilişkiler disiplininin dil biliminden yararlanabileceğini, dil biliminin uluslararası ilişkileri anlamada yardımcı olabileceğini de göstermeyi amaçlamaktadır. Uluslararası ilişkiler disiplinde yapılan söylem analizlerinde dil bilimsel yaklaşım uygulamalarının henüz yaygın olmadığını, literatürde fazlaca uygulama örneği bulunmadığını söylemek mümkündür. Bu çalışma, dil bilimsel yaklaşımı esas alması itibarıyla önemli bir ayrışmayı barındırmaktadır. Bu özelliği itibarıyla da uluslararası ilişkiler literatürüne de önemli bir katkı sunmaktadır.

Çalışmada Türk dış politikasına ait Filistin içerikli devlet düzeyindeki söylemler ele alınmıştır. Söz konusu söylemlerin analizi dil bilimsel bir kategori olan kiplikler temelinde kesinlik, yakın olasılık, uzak olasılık, delile dayalılık, görsel delil, sonuca dayalı çıkarım, emir, soru başlıkları altında gerçekleştirilmiştir. Etik kurul iznini gerektirecek bir araştırma yöntemi kullanılmamıştır.

Filistin meselesi yüz yılı aşkın geçmişi olan; dinî, siyasi, jeopolitik gibi çok farklı boyutları bulunan bir meseledir. 7 Ekim 2023 sonrasında İsrail saldırıları Uluslararası Ceza Mahkemesi kararlarına da konu olan bir soykırıma dönüşmüştür. Bölgesel ve küresel düzeyde çok sayıda aktör sorunun ilgilisi ve tarafıdır. Türkiye de konu ile her düzeyde ilgilenmektedir. Diğer devletler ve uluslararası örgütler nezdinde İsrail'in durdurulması için somut girişimlerde bulunmaktadır. Bununla birlikte Türk dış politikasında söylem düzeyi en yüksek alanlardan birisidir. Türkiye, İsrail'e ve İsrail'in saldırgan politikalarına karşı uluslararası kamuoyunda en fazla söylemini yükselten ülkeler arasında yer almaktadır.

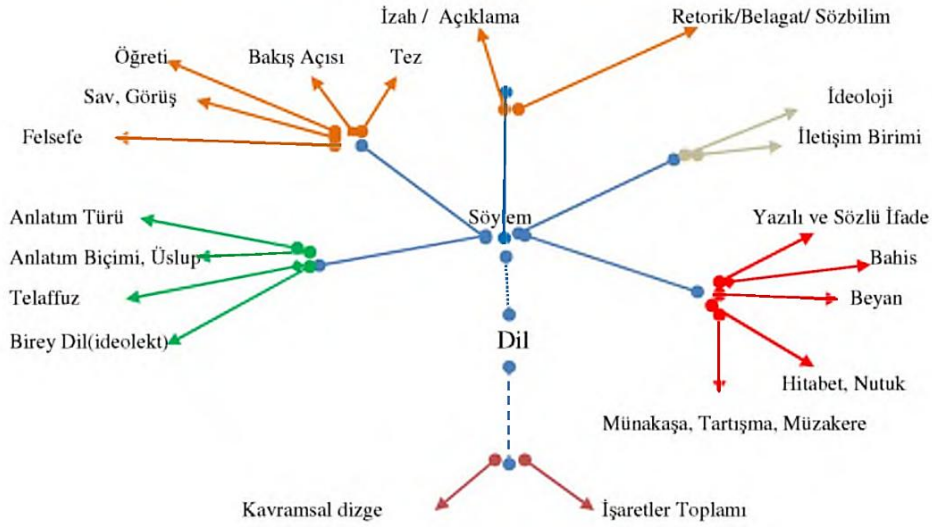
Söylem ve Bağlam

Saussure (1998), dili toplumsal bir kurum olarak tanımlar. Bununla birlikte dilin aynı zamanda kavramları gösteren bir dizge olduğunu da savunur. Pek çok disiplinin ilgi alanına giren söylem, söyleme eyleminin neticesi olması bakımından en temelde dile dair göstergelerden oluşmaktadır. Bununla birlikte dil dışı unsurları da içinde barındırır. Disiplinler arası yaklaşımlara sahip olan söylem ve söyleme ait ortaya konulan kuramlar dil bilimi, dil felsefesi, psikoloji, sosyoloji gibi alanlarda çalışan araştırmacıların odağı olmuştur. Pek çok disiplinin kesişme alanı olması farklı tanımlamaları da beraberinde getirmiştir.

Elbirlik (2015), "söylem" kavramının köken olarak XIV. yüzyıl Fransızcasından alınarak bir üst dil terimi hâline dönüştürüldüğünü aktarır. Türkçe Sözlük'te "1. Söyleyiş, söyleniş, sesletim, telaffuz. 2. Kalıplaşmış, klişeleşmiş söz, ifade. 3. Bir veya birçok cümleden oluşan, başı ve sonu olan bildiri, tez." şeklinde üç farklı şekilde tanımlandığına dikkat çektiği çalışmada söylemin sözlükbilimsel tanımlamalarına yer verirken Türkçe Sözlük'teki bu tanımlamaların "söylem" kavramını tam olarak karşılamadığını, konunun günlük kullanımdan öte kapsamlı ve bilimsel bir yapıya sahip olduğunu dile getirir. Elbirlik, söz konusu çalışmada "söylem" kavramının Türkçedeki kavram haritasını da şekillendirmiş ve ortaya koymuştur:

Tablo 1

“Söylem” Kelimesinin Günümüz Türkiye Türkçesindeki Kavram Haritası (Elbirlik, 2015, s. 15)

“Dil çalışmalarında tümcenin ötesine geçilerek tümcenin ötesinde tümceden büyük bütünler üzerinde durulması ihtiyacı ilk kez Amerikalı dil bilimci Harris tarafından belirtilmiştir. Chomsky’nin tümcenin dışına çıkmayı reddeden ve dil dışı etkenleri yok sayan kuramının bir bakıma eleştirisi olan, Harris’in ortaya koymuş olduğu discourse (söylem) olarak adlandırdığı tümce bileşimleri, paragraflar üzerinde çalışma fikri 1960’lı yıllardan sonra önem kazanmıştır” (Aksan, 2006, s. 148).

İmer, Kocaman ve Özsoy (2011), söylemi “yapısal yaklaşıma göre tümce ötesi, tümceden büyük dil birimi; dilin toplumsal boyutu vurgulandığında ise dilsel büyüklüğüne bakılmaksızın (tek sözcük, tümce, paragraf vb.) işlevsel, iletişim değerli birim olarak tanımlanabilecek sözcük” şeklinde açıklar. Ayrıca “söylemin salt sözlü birim, metin yazılı birim olarak ele alınabileceği gibi hem sözlü hem yazılı olarak da kabul edilebileceğini” ifade eder.

Konu hakkında kapsamlı bir çalışma ortaya koyan Sözen (2014), hayatın söylemlerde olduğunu ve söylemler ile gerçekleştiğini ifade ederken söylemin etki alanının kapsayıcılığına vurgu yapmaktadır.

Söylem, iletişim süreçlerini kapsamı bakımından kaynak, süreç, hedef, mesaj ve kanal gibi öğeleri de içinde barındırır. Kaynak, iletiyi hedefe gönderen gerçek veya tüzel kişiliklerdir. Hedef, mesajı alan ve algılayandır; alıcı konumundadır. Mesaj ise söz, yazı, işaret vb. şekillerle duygu veya düşünceleri ifade eder. Bu sürecin gerçekleşmesi için kaynak ile hedef arasında bağlantıyı sağlayan her türlü araç da kanal olarak tanımlanır.

Söylem analizi yapılırken söz konusu iletişim öğelerinin tümü önem arz etmektedir. Bu noktada mesajın hangi bağlamda söylendiği ise analiz yapılırken dikkate alınmalıdır. Aksan (2006) bir göstergenin birlikte bulunduğu öteki göstergelerle oluşturduğu ve anlamını aydınlatan bütünü “bağlam” (context) olarak tanımlamakta; “Saussure’ün gösterge kuramı ve daha sonraki çalışmalarda dizge anlayışının genelmesiyle de sözcüklerin dil içindeki yerinin dolayısıyla bağlam kavramının önem kazandığını” ifade etmektedir.

Analize konu olan söylemlerin incelenmesinde ifadelerin bağlamdan kopuk değerlendirilmesi sağlıklı sonuç vermeyeceğinden bağlam içinde ele alınması gereklidir. Örneğin birbiriyle vedalaşan iki arkadaşın birinin diğerine söylediği “Bir gün mutlaka karşılaşırız.” ifadesiyle birisinin bir tartışma esnasında muhatabını tehdit etmek amacıyla söylediği “Bir gün mutlaka karşılaşırız.” ifadesi yapısal olarak benzer olmakla birlikte bağlam dikkate alındığında farklı anlamlar taşır.

Kiplik ve Bilgi Kiplikleri

Söylem analizinde önemli unsurlardan birisi de kiplik kavramıdır. Dil bilimi temelinde yapılan analizde doğru sonuçlar elde edebilme noktasında “kiplik”, araştırmacının yapacağı değerlendirmelerin sağlıklı olmasına katkı sağlar. Kipliğin kurulmasında rol alan ögeler böylelikle söyleyenin aslında ne demek istediğinin anlaşılmasına ve derin yapı ile yüzeysel yapı arasındaki bağlantının kurulmasına hizmet eder. Söyleyenin aslında ne demek istediğinin anlaşılması ise kipliklerin çözümlenmesi ile ortaya çıkar.

Kiplik, dil bilimi içinde karmaşık bir konu olarak değerlendirilmektedir. “Bir konuşmacının karşılıklı bildirişimde bir olay ya da durum karşısındaki tutumunu anlatma biçimi” (İmer vd., 2011, s. 176) olarak tanımlanan kiplik, “kip” kavramı ile karıştırılmaktadır. Grohmann (2006) “fiil zamanı ve kip”in dil bilgisine dair, “gerçek zaman ve kiplik” kavramlarının ise anlama dair bir sınıflandırma olduğunu ifade eder. “Kipler zaman ekleriyle birleşmeden kendi varlıklarını ortaya koyamadıkları için çekimli bir fiilin bir yargı kalıbı içinde mi yoksa bir niyet, bir tasarlama kalıbı içinde mi olduğunu ancak zaman ve tasarlama ekleri belli ettiğinden, bir noktada zaman ve kip kavramı iç içe girmiş bulunmaktadır. Buna göre kip, şekil + zaman kavramlarının bileşimidir” (Korkmaz, 2003, s. 570).

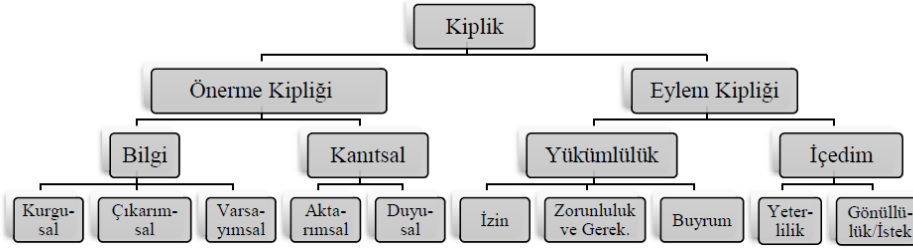
Kamacı Gencer (2020), araştırmacıların kiplik tanımında *mantıksal, biçimsel, anlamsal ve felsefi tanım* olarak tespit edilen dört farklı kulvardan ilerlediklerini ifade etmektedir. Biçimsel tanımda işaretleyicilere odaklanıldığını, anlamsal tanımda anlam kategorileriyle yetinildiğini, felsefi tanımda ise terminoloji sorununun göze çarptığını dile getirdikten sonra bunlardan en makul olanının mantıksal tanım olduğunu belirtmektedir. Mantıksal tanımın özsel nitelikte olmasının yani kavramın açıkça belirtilip ayırıcı yanlarının ortaya konulmasının onu diğer yaklaşımlara göre ön plana çıkardığını ileri sürmektedir.

“Fiile eklenen ve genel olarak zaman bildiren ekler, konuşucu ve dinleyici arasında sağlıklı bir iletişimde üç tane bilgi kanalını kullanır. Bu üç kanal iletişimin doğru ve anlaşılır olmasını sağlar. Bu kanallardan ilki zaman, ikincisi görünüş olurken üçüncüsünü de kip oluşturur” (Benzer, 2008, s. 181). Kipler en yaygın sınıflandırma ile bildirme ve isteme kipleri üst başlığıyla iki sınıfta ele alınır. Bildirme kipleri bilinen/görülen geçmiş zaman, duyulan/öğrenilen geçmiş zaman, geniş zaman, şimdiki zaman ve gelecek zaman olarak beş alt başlıkta incelenmektedir. İsteme kipleri ise istek, şart, emir ve gereklilik olmak üzere dört alt başlıkta ele alınmaktadır. Kipi zaman kavramından ayıran araştırmacılar da vardır. Dilâçar (1971, s. 107) kip ve zaman arasındaki ilişkiyi reddeder, ona göre ruh durumu kadar kip vardır. Bu yaklaşımla Dilâçar 61 adet kip türünü ortaya koymuştur.

Kiplik ise “kip”ten kapsam ve işlevi bakımından ayrılır. “Konuşurun durum karşısındaki tutumu, bilgisi, beklentisi, şüphesi, zorunluluğu vb. durumları yansıtan ifade biçimleridir. Bu ifade biçimlerinin belirli işaretleyicilerden oluştuğunu söyleyebilmek oldukça güçtür. Çünkü kiplik ifadeler, anlam biliminin yorumuna açık, çoğunlukla bağlama dayalı ve kapsama alanı geniş olan parçalarıdır. Kiplik ifadelerin yorumlanmasında bağlamın yanı sıra konuşan kişiyle dinleyici arasındaki sınıf farkı, yakınlık, konuşurun tonlaması gibi pek çok etken söz konusudur” (Seçkin, 2014, s. 10). Bu sebeple kiplik sadece fiillerle sınırlı olmayıp cümlelerin tamamıyla ilişkilidir. Bununla birlikte cümlede morfolojik işaretleyiciler, söz dizimsel işaretleyiciler, sözlüksel işaretleyiciler, morfosentaktik işaretleyiciler ve parçalar üstü birimler kiplik işaretleyicisi olarak rol almaktadır.

Kiplik üzerine pek çok tasnif çalışmaları yapılmıştır. Bu sınıflandırma çalışmalarında kiplik üzerine yaptığı araştırmalarla bilinen Palmer *önerme ve eylem kipliği* ana başlıkları altında kiplikleri sınıflandırmıştır. Bilgi kipliği, yapılan sınıflandırma çalışmalarında araştırmacıların üzerinde fikir birliğine vardıkları bir kiplik türü olarak varlık göstermektedir.

Tablo 2
Palmer'ın (2001, s. 22) Kiplik Sınıflandırması

Hirik (2021) kipliğin geniş bir çerçeveye sahip olmasından dolayı sınıflandırmanın zorluğuna vurgu yaparken bugüne kadar yapılan tasnif çalışmalarında en sık geçen kiplikleri şu şekilde sıralamaktadır:

1. Bilgi kiplikleri
2. Yükümlülük kiplikleri
3. Hareket kiplikleri
4. Kök kiplikleri
5. Olay kiplikleri
6. Mantıksal doğruluk kiplikleri
7. Söz edimi kiplikleri
8. İç katılımcılı kiplikler-Dış katılımcılı kiplikler
9. Kılıcı odaklı kiplikler-Konuşur odaklı kiplikler
10. Yaratılışsal kiplikler
11. İsteme kiplikleri
12. Delile dayalılık kiplikleri
13. Duygu/İrade kiplikleri

Frawley (2009) bilgi kipliğinin gönderim dünyasında bulunan konuşucu ile ifade edilen dünyadaki önermenin ilişkisini gösterdiğini ifade eder. “Bilgi kiplikleri en genel ifadeyle temelinde bilginin yer aldığı, sözcüye bu bilgiyi kodlayan kiplik kategorisidir ve kiplik sınıflandırmalarının en sık kullanılan kategorilerindedir. Konuşur, bir önermede bilgi karşısında yorumda bulunmaktadır. Bu yorumlar öznel değer taşıdığı gibi aynı zamanda nesnel de olabilmektedir. Önemli olan ortaya konan sözcüde bilgisel kodların yer almasıdır” (Hirik, 2021, s. 37). “Öznel yorumlamalar bilgi kipliği içinde nesnellikten daha geniş bir alanı kapsamaktadır. Öznel gönderimlerde konuşur kendi bilgisinden, konuşma arka planından ve beklenti/ hisler gibi duygusal yönünden yararlanırken nesnel yorumlamada dünya bilgisi, olası dünyalar, yaşanmışlık ve deneyimler sonucunda edindikleriyle kanıtlar ortaya koyarak yargısını iletmektedir” (Saat, 2022, s. 69).

“Bilgi kipliğinin bir insanın dünyayı algıladığı ve işlevini yerine getirebilme kapasitesinin merkezietçiliği, hayatta kalmayı okuduğunda, bilgisel değerlendirmelerin insanın kavramsallaştırmasında temel bir kategori olduğunun önerilebileceğini belirtir. Farklı araştırmacılarca ‘irade unsuru içermeme, olası dünyalar, konuşur bilgisi, iddia ve inançlara’ göre tanımlanan bilgi kipliğinin geniş veya dar anlamda alan yazınında nasıl kavramlaştırılacağı üzerinde bir anlaşma yoktur” (Demirel, 2018, s.94).

Hirik (2021, ss. 45-46), çalışmasında bilgi kipliklerini “kesinliğin derecelerine, delile dayalı olmasına ve dolaylı olasılık temelli” olmalarına göre üç semantik kategori temelinde incelemiştir. Bu noktadan hareketle de bilgi kipliklerini şu şekilde tasnif etmiştir:

1. Kesinliğin derecelerine göre bilgi kiplikleri

- A. Kesin dışılık
- B. Uzak olasılık
- C. Yakın olasılık
- D. Kesinlik

2. Delile dayalılık kiplikleri

A. Doğrudan delile dayalılık

- a. Görsel
- b. İşitsel
- c. Duyusal

B. Dolaylı delile dayalılık

- a. Aktarımsal
 - i. İkinci elden-üçüncü elden
 - ii. Halk bilgisine dayalı
- b. Çıkarımsal
 - i. Sonuca dayanan çıkarım
 - ii. Akıl yürütmeye dayalı çıkarım
- c. Algısal
 - i. Algısal delile dayalılık
 - ii. İdrak etmeye dayanan delile dayalılık

3. Dolaylı olasılık temelli diğer bilgi kiplikleri

- A. Tahmin
- B. Çıkarım
- C. Varsayım
- D. Şüphe
- E. Hayret
- F. Endişe
- G. Tereddüt
- H. Merak

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türk dış politikasına ait resmî söylemler oluştururken örneklemini Filistin konulu resmî söylemler oluşturmaktadır. Türk dış politikasının evren olarak seçilmesinin nedeni Türkiye'nin uluslararası siyasetteki stratejik potansiyeli ve söylem/eylem noktasında aktif rol alabilme kabiliyetidir. Türkiye özellikle stratejik konumunun yanı sıra başka pek çok açılardan bölge ve dünya siyasetinde değiştirici ve dönüştürücü bir güce sahiptir. Özellikle İsrail'in hem Filistin hem de bölge üzerindeki tehlikeli ve yayılcı eğilimi karşısında tepkisiz kalmamış, insani bir refleksin yanı sıra tarihten gelen bir sorumluluk ve bilinçle söylem/eylem geliştirmiştir. 7 Ekim 2023 tarihinde başlayan İsrail saldırılarından sonra da bu karşı duruşunu devlet düzeyinde net bir şekilde göstermiştir.

Veri Toplama Araçları

Söylem analizinde Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Dışişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanları ve bu makamların/kişilerin resmî web sitelerinde, sosyal medya hesaplarında ve medyada yer alan konuyla ilgili açıklamaları ele alınmıştır. Verilerin toplanması aşamasında olabildiğince resmî kaynaklar esas alınmıştır. Gazete haberlerindeki söylemler resmî kaynaklardan ve farklı haber kaynaklarından teyit edilmiştir.

Bulgular

Türk dış politikasına ait devlet düzeyindeki söylemler kesinlik, yakın olasılık, uzak olasılık, delile dayalılık, görsel delil, sonuca dayalı çıkarım, emir, soru kiplikleri başlıklarında incelenecektir.

Kesinlik

Kesinlik kipliği konuşurun ortaya koyduğu bilgi hakkında kendinden emin olduğunu veya ortaya konulan iradeyle ilgili kararlı bir duruşun söz konusu olduğunu muhatabına bildirir. Bu noktada yargılar nesnel veya öznel olabilmektedir. Kesinlik kipliğinin işaretleyicisi olarak bazı morfolojik işaretleyiciler ve zarflar kullanılmakla birlikte vurgu, ton gibi parçalarüstü ses birimleri de aynı işlevi

yerine getirmektedir. Ayrıca şu da göz ardı edilmemelidir ki kesinlik için kullanılan bir biçim birimi farklı kiplikler için de kullanılabilir. Hatta kesinlik bildiren biçimbirimin kullanıldığı cümleye parçalarüstü ses birimlerinin müdahalesiyle cümle kesin dışı bir anlama bürünebilir. Bu noktada sözceyi ortaya çıkararak bağlam yani iletişimin tüm paydaşlarıyla oluşturduğu ortam kipliğin tanımlanması açısından önem arz etmektedir. Dilâçar (1971, s. 106), bu konuda kipliğin genel olarak biçimbirimlere sığdırılmasının söz konusu olmadığını, çeşitli biçimbirimlerle birlikte ezgi yoluyla da ifade edilebileceğini dile getirmektedir.

-Dir

“İsrail, bir terör devletidir ve bir terör devleti olarak da şu anda attığı adımlarla bunu ispatlamaktadır” (Anadolu Ajansı, 2018).

İsrail’in bir terör devleti olduğuna dair ifade dış politikada *karar alıcı* ve politika belirleyici bir isim olan Cumhurbaşkanı R. Tayyip Erdoğan’a aittir. Farklı zamanlarda ve farklı platformlarda kamuoyu nezdinde müteaddit olarak da dile getirilmiştir. -Dir işaretleyicisinin kesinlik anlamı kattığı göz önüne alındığında bu ifade hem *karar alıcının* yani Cumhurbaşkanı’nın hem de Türkiye’nin İsrail hakkındaki tutumunu net ve kesin olarak ortaya koymaktadır.

“Adil, kalıcı ve kapsamlı bir çözüm için başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız ve egemen Filistin Devleti’nin kurulması dışında bir ihtimal yoktur” (Erdoğan, 2022).

“Gazze, Filistin halkının toprağıdır. Amerika’nın bunu kabullenmesi lazım” (Anadolu Ajansı, 2023, Kasım, 13).

“Filistin topraklarında yaşanan trajedi insanlığın tahammül sınırlarını aşmıştır” (Anadolu Ajansı, 2023, Kasım, 23).

Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından dile getirilen Filistin’e yönelik İsrail saldırılarının tahammül sınırlarını aştığına ilişkin kesinlik içeren söylem, İsrail’in 7 Ekim 2023 sonrası süreklilik arz eden saldırılarından kısa süre sonra ifade edilmiştir. Bu söylem, sürecin hemen ilk zamanlarında dahi hadiselerin geldiği boyuta kesin olarak dikkat çekmektedir. Nitekim Güney Afrika, 17 Kasım 2023 tarihinde Uluslararası Ceza Mahkemesine, 29 Aralık 2023 tarihinde de Uluslararası Adalet Divanına Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılmasına İlişkin Sözleşme’nin İsrail tarafından ihlal edildiği teziyle başvuruda bulunmuştur. UAD’de açılan davaya müdahil olmak için gerekli hazırlıklarını yaptıktan sonra Ağustos 2024’te Türkiye de UAD’ye başvurusunu yapmıştır.

“Soykırımcı Netanyahu Hükümeti, işlediği savaş suçlarına bir yenisini eklemiştir. Bu suçları işleyenler uluslararası hukuk önünde mutlaka hesap verecektir” (T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2024, Eylül, 10).

Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada yer alan İsrail Başbakanı Netanyahu’nun soykırım suçu işlediğine ve bu suçu işleyenlerin hesap vereceğine dair ifadeler kesinlik içeren bir öngörü mahiyetindedir. Nitekim 21 Kasım 2024 tarihinde Uluslararası Ceza Mahkemesi İsrail Başbakanı Netanyahu ve İsrail Savunma Bakanı hakkında soykırım suçu ile ilişkili olarak tutuklama kararı vermiştir. UCM’nin kararı Türk Dışişleri Bakanlığının kesinlik içeren öngörüsünü teyit etmiştir.

“Türkiye, Filistin halkının adalet ve barış içinde yaşama hakkını savunmaya ve gerçekleri söylemeye devam edecektir” (T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2024, Temmuz, 21).

“İsrail tarafından, işgal altındaki Batı Şeria’daki bazı yerleşimleri “yasallaştırma” ve yeni yerleşim inşasına “izin verme” adı altında alınan kararlar, uluslararası hukukun alenen ihlalidir” (T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2024, Temmuz, 5).

“ABD (Filistin meselesinde) arabuluculuk yapamaz, güvenilirliğini kaybetti. ABD bundan sonra istese de arabuluculuk yapamaz. ABD'nin arabuluculuğu artık bitmiştir” (Hürriyet, 2018).

Yakın Olasılık

“Kesinliğin derecelerinin sınıflandırmasında kesine yakın anlamsal kategori olan yakın olasılık semantiği, dilde birbirinden farklı ve çeşitli işaretler ile gösterilmektedir. Konuşurun, neredeyse kesine yaklaştığını bildirdiği bu semantik alanda ortaya konan bilgiler nispeten sağlam temellere dayanmaktadır. Fakat yine de konuşur tam, net ve kesin bilgiye ulaşmış sayılmaz. Bir yerlerde kesin olan bilgi durmaktadır; buna karşın konuşur kesine bir adım yakında sayılabilir” (Hirik, 2021, s. 99).

-Abil

“Gazze'ye yönelik orantısız ve her türlü ahlaki temelden yoksun saldırıları, dünya kamuoyu nezdinde İsrail'i hiç beklemediği ve istenmeyen bir konuma **itebilir**” (Anadolu Ajansı, 2023, Ekim,11).

Temelde yeterlik (iktidari) birleşik fiil oluşturma işlevine sahip olan *-Abil-* biçim birimi yakın olasılık işaretleyicisi olarak da kullanılmaktadır. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kesine yakın olasılık içeren bu söylemi 7 Ekim 2023'ten 4 gün sonra sürecin hemen başında ifade edilmiştir. Söylemde sözü edilen mahiyetteki saldırılar bu söylemden sonra da devam etmiştir. Buna bağlı olarak İsrail'in yine söylemde belirtilen konuma itilerek soykırım suçu işlediğinin uluslararası hukuk nezdinde tescillenmesine ve bu suçu işleyenlere karşı yaptırımlar uygulanmasına yönelik adımlar atılmıştır.

yakın

“Gazze'deki katliamların, Kudüs'teki mütecaviz eylemlerinin önüne geçeceğimiz günler **yakındır**” (Anadolu Ajansı, 2023, Aralık, 17).

-Ar/-Ir

“Biz çok güçlü olmalıyız ki bu İsrail, Filistin'e bu akara makarayı yapamasın. Biz nasıl Karabağ'a girdiysek, nasıl Libya'ya girdiysek bunun benzerini aynen onlara da **yaparız**” (Hürriyet, 2024).

Cumhurbaşkanı Erdoğan “...benzerini aynen onlara da yaparız” söyleminde yakın geçmişte gerçekleşen Karabağ ve Libya hadiselerine atıf yaparak Filistin meselesi için de yakın olasılığa vurgu yapmaktadır. Bu söylem, sözlüksel kiplik işaretleyicisi olan *yakın* sözcüğü örneğinde verilen “Gazze'deki katliamların, Kudüs'teki mütecaviz eylemlerinin önüne geçeceğimiz günler **yakındır**.” ifadesiyle beraber okunmalıdır. Bu iki farklı işaretleyici ile gösterilen söylemler *dış politika karar alıcısının* konuya ilişkin yaklaşımını daha net anlamaya imkân vermektedir.

“İşlevsiz bir küresel sistem istemiyorsak, delik deşik bir uluslararası hukuk istemiyorsak Filistin'in kazanmasına destek olmalıyız. Yoksa güçlünün ve zalimin hukuku egemen **olur**” (T. C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 2023, Aralık, 8).

-AcAktIr

Gelecek zaman işaretleyicisi *-AcAk* ve bildirme eki *-DIr* biçim birimlerinin bir araya gelmesiyle oluşan bu morfolojik birlik, yakın olasılık kipliğinin işaretleyicisi işlevini kazanmıştır. *-AcAk* biçim birimi eylemin gelecekte gerçekleşeceği anlamını ifade ederken *-DIr* bildirme ekinin katkısıyla kesinlik anlamı ortaya çıkmaktadır.

“Bu suçları işleyen herkes yargılanacak, bu suçlara göz yumanların isimleri tarihe birer kara leke olarak **geçecektir**” (T. C. Dışişleri Bakanlığı, 2024, Nisan, 1).

“Devam eden saldırılar, Gazze’deki insani trajediyi çok daha vahim boyutlara taşıyacak ve bölgede kalıcı bir ateşkesin teminine yönelik çabalara zarar verecektir.” (T. C. Dışişleri Bakanlığı, 2024, Şubat, 12).

Uzak Olasılık

Söz konusu eylemin/olayın gerçekleşme ihtimalinin düşüklüğünü veya bilginin zayıflığını ifade eder. Şart, yeterlilik, ihtimal anlamı taşıyan biçimbirimler ile bazı belirteçler işaretleyici olarak bu işlevi yerine getirir. “Sözce içerisinde düşük bir olasılık taşıyan yargıları olası görünme-, ihtimal vermeme-, imkânsız görün-, zor gibi görün-, olanaksız görün- gibi kiplik yüklemeler işaretlemektedir (Hirik, 2021, s. 81).” Diğer kipliklerde olduğu gibi parçalarüstü ses birimleri de uzak olasılık anlamını ifade etmek için kullanılır.

-mİş -sAydI

“İsrail’in işlediği savaş suçlarını bir Müslüman ülke işlemiş olsaydı uluslararası yargı yolu için özel bir çabaya gerek dahi kalmaz, süreç resen başlatılırdı” (Anadolu Ajansı, 2023, Kasım, 18).

“...Müslüman ülke işlemiş olsaydı” söylemindeki uzak olasılık anlamı -mİş biçimbirimine ek olarak -sAydI birleşik yapısı ile sağlanmıştır. Bu söylem zımni olarak Müslüman ülkelerin soykırım yapma olasılığının bir hayli uzak olduğu anlamını taşımaktadır.

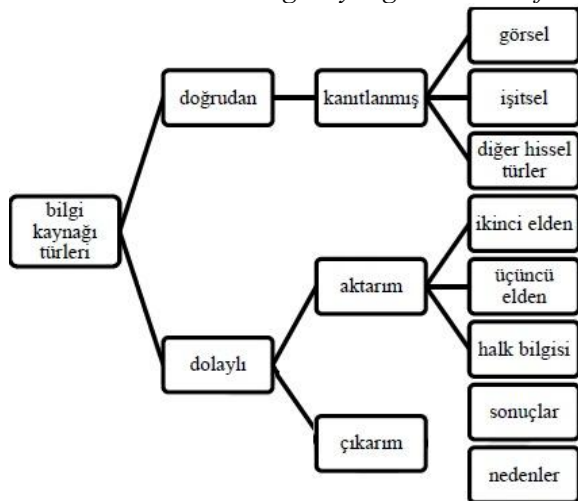
Delile Dayalılık

İleri sürülen düşüncenin, ortaya konulan bilginin veya aktarılan bir olayın konuşur tarafından farklı yöntem ve araçlarla ispatına dayanan kipliktir. Araştırmacılar tarafından kiplikler üzerine yapılan tasnif çalışmalarında genellikle bilgi kiplikleri içinde değerlendirilmekle birlikte söz konusu durum tartışmalı bir konu olma özelliğini sürdürmektedir.

Delile dayalı kiplikler üzerinde de pek çok tasnif çalışması yapılmıştır. Bu çalışmalarda doğrudan ve dolaylı delil dayalı olma başlıkları iki ana başlık olarak dikkati çekmektedir. Bu konudaki çalışmalardan birisi Fintel ve Gillies’ye aittir.

Tablo 3

Fintel ve Gillies’in bilgi kaynağı türleri sınıflandırması (Fintel ve Gillies’den akt. Hirik, 2021, s. 170)

Çalışmada “görsel delil ve çıkarm” alt başlıklarına ait örnekler üzerinde durulacaktır.

Görsel Delil

Konuşurun bizzat görerek tanık olduğunu ifade eder. Görülen geçmiş zaman eki olarak tanımlanan *-DI* biçimbirimi bu kipliği ifade noktasında en yaygın kullanılan işaretleyicidir. Ergin görülen geçmiş zaman ifadesini eyleme konuşanın şahit olması, eylemin konuşanın gözü önünde, bilgisi ve şuuru dâhilinde gerçekleşmesi olarak tanımlamaktadır. *-mİş* biçimbirimi genelde dolaylı delil sunmakla birlikte bağlama göre doğrudan delil için de kullanılmaktadır. Bunların dışında *-yor*, *-mAktA* işaretleyicileri de doğrudan delil kipliğinde karşımıza çıkmaktadır.

-yor

“Kur'an-ı Kerim’de tarif edilen esfeli safilinin canlı örneklerini bugün Gazzeli kardeşlerimize bomba yağdıran alçaklarda birebir görüyoruz” (Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, 2024).

“Son asrın en vahşi soykırımlarından biri hemen yanı başımızda Gazze’de yaşandı ve yaşıyoruz” (Anadolu Ajansı, 2024, Kasım, 4).

“İsrail, hastaneleri, okulları, ibadethaneleri, cami, kilise ayırt ekmeksizin hatta hasta, ölü taşıyan ambulanslara varıncaya kadar, mülteci kamplarını hedef almak suretiyle bütün dünyanın gözleri önünde savaş suçu işliyor” (Anadolu Ajansı, 2023, Kasım, 13).

“Tedavi imkânından yoksun Gazzeliler, hastalıklarla, salgınla baş başa bırakılıyor. Gazzeliler, tüm dünyanın gözü önünde ölüme terk ediliyor. Toprakları çalınmaya devam eden Filistinliler, Gazze’de fiziken yok ediliyorlar. Vicdan sahibi olan herkes bu duruma tabii ki isyan ediyor” (T. C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 2024, Kasım, 16).

Görsel delil ifade eden işaretleyicilerden birisi de *-yor* biçim birimidir. Bu kapsamda örneklem olarak ele alınan söylemler İsrail tarafından işlenen soykırımın dünya kamuoyu önünde gerçekleştirildiğini ifade etmektedir. Soykırım herhangi bir uluslararası aktör tarafından Uluslararası Ceza Mahkemesine taşınmamış olsaydı dahi dünyanın gözü önünde ve tanıklığında vuku bulan bu gerçeklik soykırımın varlığını göstermektedir.

-DI

“Gazze, İsrail’in maskesini düşürdü. Gazze, İsrail politikasının aksine, Filistinlilerin maruz kaldığı işgali ve zulmü tüm çıplaklığı ile gözler önüne serdi. Bu Filistin meselesine ilişkin küresel farkındalığın artmasını sağladı” (T. C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 2024, Kasım, 16).

“İsrail’in Gazze Şeridi ve diğer Filistin topraklarındaki katliamları bugüne kadar yüzde 70’i çocuk ve kadın olmak üzere 50.000 Filistinlinin ölümüne neden oldu” (T. C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 2024, Kasım, 13).

bil-

“Plajlardaki çocukları nasıl öldürdüğünüzü nasıl vurduğunuzu çok iyi biliyorum” (Hürriyet, 2009, Ocak, 30).

belli

"Dinî fanatizmle hareket eden mevcut İsrail yönetiminin niyeti bellidir, hedefi bellidir. Neyi gerçekleştirmek istediği çok net bellidir" (AK Parti, 2024, Ekim, 5).

Sonuca Dayanan Çıkarım

Mental bir sürecin sonunda varılan kanaati bildiren kipliklerdir. Bunun için de eldeki bilgi ve bulgular kullanılır. Çıkarıma ulaşmak kişinin anlama ve yorumlama düzeyi, kültürel durumu, eğitimi gibi pek çok değişkenle doğrudan ilişkilidir ve öznel bir eylemdir. Bu sebeple ortaya çıkan sonuç da

öznel nitelik taşıyabilir. Bu kipliği ifade eden cümlelerde *neden, sebep, -den, -den dolayı* gibi işaretleyiciler kullanılmaktadır. Bununla birlikte bağlam odaklı olarak ardışık cümleler nedensellik bildiren bir işaretleyici bulundurmada da sebep-sonuç anlamı ifade edebilirler. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 2009 yılında Davos'taki "one minute" çıkışında Filistin'deki İsrail zulmüne tepki göstermek için İsrail Cumhurbaşkanı Peres'e yönelik sarf ettiği sözler bu bağlamda değerlendirilebilir:

"Sayın Peres benden yaşlısın. Sesin çok yüksek çıkıyor. Biliyorum ki sesinin bu kadar çok yüksek çıkması bir suçluluk psikolojisinin gereğidir" (Hürriyet, 2009, Ocak, 30).

Bu söylemin devamında dile getirilen "Öldürmeye gelince, siz öldürmeyi çok iyi bilirsiniz! Plajlardaki çocukları nasıl öldürdüğünüzü nasıl vurduğunuzu çok iyi biliyorum." ifadesi suçun ne olduğu konusuna açıklık getirmekle birlikte neden sonuç kurgusunu oluşturmaktadır.

"İsrail'in, Filistin halkına yönelik saldırganlığının tek **nedeni** bir avuç ülkenin İsrail'e olan kayıtsız-şartsız desteğidir" (Anadolu Ajansı, 2024, Eylül, 25).

Emir

Emir kipliği haricî bir otoriteden kaynaklanan bir baskıyı içinde barındırır. Bu sebeple teklik ve çokluk birinci kişilerde istek anlamında kullanılır, teklik/çokluk iki ve üçüncü kişilerde emir anlamında kullanımı mümkündür. Ø, -(I)n, -sIn biçimbirimleri ile işaretlenmektedir. Uluslararası ilişkilere ait söylemlerde çok sık rastlanan bir kiplik değildir.

Emir kipliği, *bir otorite tarafından buyurulma* anlamı dışında başkaca anlamları karşılayabilmektedir. Bu konuda çalışma yapan araştırmacılardan Uçar (2014), çalışmasında emir kipliği işaretleyicileri ile *istek, temenni, dua, beddua, teklif, davet, takdir, tehdit, şart, merak vb.* anlamların da ortaya çıkabildiğini ortaya koymuştur. Bunlardan birisi de ikaz/uyarı işlevidir.

İkaz / Uyarı Anlamında

"Kimse kusura bakmasın bundan sonra hiçbir Avrupalı çıkıp da kibirle parmak sallayarak üstenci bir dille bize demokrasiden, insan haklarından, ifade özgürlüğünden, basın özgürlüğünden bahsetmesin. İsrail Gazze'de insanlığı öldürdü, Avrupa ise kendi değerlerini öldürdü" (Hürriyet, 2024, Mayıs, 30).

"Hiç kimse bizden soykırımı sessiz kalmamızı beklemesin. Sırf Avrupa öyle istedi diye Hamas'a terör örgütü iftirası atanlardan olamayız" (BBC News Türkçe, 2024, Nisan, 26).

Emir kipliğinde teklik üçüncü şahıs ekiyle çekimlenen "...bahsetmesin" ve "...beklemesin" eylemleri, bağlam da dikkate alındığında uluslararası ilişkiler zemininde ikaz/uyarı anlamı işlevindedir. Hususen Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinin ilerleme süreci tarihsel olarak göz önüne alındığında Avrupa Birliği, Türkiye'ye karşı insan hakları ve ifade özgürlüğü konularını geçmişte yaygın olarak gündeme getirmiştir.

Soru

Temelde bilinmeyenini açığa çıkarmak, belirsiz olanı netleştirmek için kullanılan bir kiplik olmakla birlikte içinde bulunduğu bağlama göre gerçek soru anlamının dışında inkâr etme, düşündürme, reddetme, onaylatma, usanma, alay, tedirginlik gibi farklı anlamlarda da kullanılmaktadır. Soru kipliği işaretleyicisi olarak soru eki *mi* ile birlikte soru zarfları, soru zamirleri ve soru sıfatları da kullanılmaktadır. Çalışmada soru kipliğine ait söylemler reddetme, düşündürme ve hayret başlıkları altında ele alınmıştır:

Reddetme Anlamında

“ Hamas'ın silah varlığı ve gücü ile acaba İsrail'in silah varlığı, gücü mukayese edilebilir **mi**?” (Anadolu Ajansı, 2023, Kasım, 18).

“Vücudunda taş yerine kalp taşıyan herhangi bir kimse böyle bir trajediye sessiz kalabilir mi? İsrail hükümetinin kendi vatandaşlarıyla birlikte bölgedeki herkesin güvenliğini tehlikeye atan saldırganlığı karşısında bundan bize ne diyebilir **miyiz**?” (Anadolu Ajansı, 2023, Kasım, 17).

Düşündürme Anlamında

“Düşünün sizin evinize biri gelip ‘burası artık benim git buradan’ derse tavrınız ne olur? ‘Gel benim evime yerleş elimden al’ **mi** dersiniz yoksa evinizi savunur **musunuz**?” (T. C. İletişim Başkanlığı, 2024, Mayıs, 12).

Hayret Anlamında

“Ey BM Güvenlik Konseyi; Gazze soykırımının önüne geçmek, bu zulme, bu barbarlığa ‘dur’ demek için daha **neyi** bekliyorsunuz?” (Anadolu Ajansı, 2024, Eylül, 25).

Sonuç, Tartışmalar ve Öneriler

Dil bilimi sosyal bilimlere ait pek çok disiplinde etkin rol oynayacak potansiyele sahiptir. Bu çalışma ele aldığı konu itibarı ile dil biliminin uluslararası ilişkileri anlamlandırmadaki etkisini ortaya koymuştur. Türk dış politikasının önemli alanlarından birisi olan Türkiye'nin Filistin politikasına dair devleti temsil noktasındaki birey aktörler tarafından ifade edilmiş olan söylemler bilgi kiplikleri temelinde incelenerek analiz edilmiştir.

Araştırmada ele alınan söylemler son 2009-2024 yılları arasında Cumhurbaşkanı, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, İletişim Başkanlığı, dışişleri bakanları ve Dışişleri Bakanlığı tarafından Filistin'e ilişkin resmî açıklamalarla sosyal medya üzerinden yapılan paylaşımlarla sınırlıdır. Çalışmada 31 söyleme yer verilmiş ve söylemler konunun anlaşılmasına hizmet edecek ölçüde bağlamıyla birlikte ele alınmıştır. Dil bilimsel kategorileri karşılayan kip ve kiplik kavramları alan yazınında araştırmacılar için tartışılan konular arasındadır. Kimi araştırmacılar bu iki kavram arasındaki farkın ayırt edilemeyecek boyutta olduğunu savunmaktadır. Kimi araştırmacılar ise kip kavramını emir, istek, şart gibi temel duyguları ifade eden; kiplikleri daha genel manada konuşurun ruh hâlini dil bilimsel olarak ortaya koyan semantik bir kategori olarak tanımlamaktadır.

Çalışmada yeni bir kiplik sınıflandırması önerisinde bulunulmamış, farklı araştırmacılar tarafından tespit edilen kiplik türleri analiz için dikkate alınmıştır. Bu kapsamda *kesinlik*, *yakın olasılık*, *uzak olasılık*, *delile dayalılık*, *görsel delil*, *sonuca dayanan çıkarım*, *hayret* ve *soru* kiplikleri çerçevesinde konu incelenmiştir. Kesinlik kipliğine ait örneklerin çokluğu, emir kipliğine ait örneklerin azlığı dikkat çekmektedir. Bilgi kiplikleri temelinde ele alınan söylemlerde işaretleyici olarak hem biçimbirimlerin hem farklı tür ve görevdeki kelimelerin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Bu çalışma öncelikle dil bilimsel bir çalışma olarak yapılmıştır ancak bununla birlikte bu çalışma, sahip olduğu bu hususiyet itibarıyla uluslararası ilişkiler disiplininin dış politika analizinde dil bilimsel yöntemden yararlanabileceğini, disiplinler arası bir yaklaşımla dil biliminin dış politika analizinde bir yöntem olarak kullanılabilirliğini de göstermesi açısından oldukça önemlidir. Bilgi kipliklerinin tespit edilip türlerinin belirlenmesi ve bu yöntemle karar alıcıların söylemlerinin mahiyeti, neyi kastettikleri, duygu durumları, amaçlarının anlaşılması daha net hâle gelmektedir. Chomsky'nin üretici dil bilgisi kuramında ortaya koyduğu yüzey yapı ile derin yapı arasındaki bağlantının sağlanmasında kiplikler önemli bir köprüdür. Uluslararası ilişkiler söz konusu olduğunda yapılan açıklamaların derin yapıdaki karşılıklarının doğru okunması ise stratejik açıdan önemlidir. Çalışmaya konu olan incelemeler bu amaca hizmet ederek hem dil bilim hem de uluslararası ilişkiler disiplinlerine katkı sunmaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Araştırmacıların makaleye katkı oranı %50, %50'dir.

Çıkar Çatışması

Araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynaklar

AK Parti. (2024). *Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Erdoğan, partimizin "Özümüzden Geleceğe Türkiye Buluşmaları" programında konuştu.* <http://akparti.org.tr/haberler/cumhurbaskanimiz-ve-genel-baskanimiz-erdogan-partimizin-ozumuzden-gelecege-turkiye-bulusmalari-programinda-konustu-05-10-2024-20-44-18/> adresinden 30.01.2025 tarihinde erişilmiştir.

Aksan, D. (2006). *Anlambilim konuları ve Türkçede anlambilim.* Ankara: Engin Yayınevi.

Anadolu Ajansı. (2024, Eylül 25). *Cumhurbaşkanı Erdoğan: Ey BM Güvenlik Konseyi, Gazze soykırımının önüne geçmek için daha neyi bekliyorsunuz?* <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/cumhurbaskani-erdogan-ey-bm-guvenlik-konseyi-gazze-soykiriminin-onune-gecmek-icin-daha-neyi-bekliyorsunuz/3339808> adresinden 10.11.2024 tarihinde erişilmiştir.

Anadolu Ajansı (2023, Kasım 12). *Cumhurbaşkanı Erdoğan: Gazze, Filistin halkının toprağıdır. Amerika'nın bunu kabullenmesi lazım.* <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/cumhurbaskani-erdogan-gazze-filistin-halkinin-topragidir-amerikanin-bunu-kabullenmesi-lazim/3051478> adresinden 04.12.2024 tarihinde erişilmiştir.

Anadolu Ajansı (2023, Kasım 18). *Cumhurbaşkanı Erdoğan: Vakit çok geç olmadan İsrail'in nükleer silahları şüpheye yer bırakmayacak biçimde denetlenmeli.* <https://aa.com.tr/tr/gundem/cumhurbaskani-erdogan-vakit-cok-gec-olmadan-israil-in-nukleer-silahlari-supheye-yer-birakmayacak-bicimde-denetlenmeli/3057752> adresinden 15.11.2024 tarihinde erişilmiştir.

Anadolu Ajansı (2023, Kasım 23). *Cumhurbaşkanı Erdoğan: Filistin topraklarında yaşanan trajedi insanlığın tahammül sınırlarını aşmıştır.* <https://aa.com.tr/tr/politika/cumhurbaskani-erdogan-filistin-topraklarinda-yasanan-trajedi-insanligin-tahammul-sinirlarini-asmistir/3061699> adresinden 14.11.2024 tarihinde erişilmiştir.

Anadolu Ajansı (2023, Kasım 17). *Cumhurbaşkanı Erdoğan: Bizim İsrail'e borcumuz yok, ama borçlu olanlar rahat konuşamıyor.* <https://www.aa.com.tr/tr/politika/cumhurbaskani-erdogan-bizim-israile-borcumuz-yok-ama-borclu-olanlar-rahat-konusamiyor/3056784> adresinden 04.11.2024 tarihinde erişilmiştir.

Anadolu Ajansı (2023, Kasım 13). *Cumhurbaşkanı Erdoğan: Gazze, Filistin halkının toprağıdır. Amerika'nın bunu kabullenmesi lazım.* <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/cumhurbaskani-erdogan-gazze-filistin-halkinin-topragidir-amerikanin-bunu-kabullenmesi-lazim/3051478> adresinden 13.11.2024 tarihinde erişilmiştir.

Anadolu Ajansı (2023, Ekim 11). *Cumhurbaşkanı Erdoğan: Filistin halkını topyekun cezalandırmayı amaçlayan fevri kararlardan herkes uzak durmalı.* <https://www.aa.com.tr/tr/politika/cumhurbaskani-erdogan-filistin-halkini-topyekun-cezalandirmayi-amaclayan-fevri-kararlardan-herkes-uzak-durmali/3015245> adresinden 22.11.2024 erişilmiştir.

- Anadolu Ajansı (2023, Aralık 17). *Cumhurbaşkanı Erdoğan: Gazze'deki katliamların, Kudüs'teki mütecaviz eylemlerinin önüne geçeceğimiz günler yakındır.* <https://www.aa.com.tr/tr/politika/cumhurbaskani-erdogan-gazzedeki-katliamlarin-kudusteki-mutecaviz-eylemlerinin-onune-gececegimiz-gunler-yakindir/3084522> adresinden 14.11.2024 tarihinde erişilmiştir.
- Anadolu Ajansı (2023, Kasım 18). *Cumhurbaşkanı Erdoğan: Bizim İsrail'e borcumuz yok, ama borçlu olanlar rahat konuşamıyor.* <https://www.aa.com.tr/tr/politika/cumhurbaskani-erdogan-bizim-israile-borcumuz-yok-ama-borclu-olanlar-rahat-konusamiyor/3056784> adresinden 14.11.2024 tarihinde erişilmiştir.
- Anadolu Ajansı (2024, Kasım 4). *Cumhurbaşkanı Erdoğan: Son asrın en vahşi soykırımlarından biri hemen yanı başımızda Gazze'de yaşanıyor.* <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/cumhurbaskani-erdogan-son-asrin-en-vahsi-soykirimlarindan-biri-hemen-yani-basimizda-gazgede-yasaniyor/3383348> adresinden 01.12.2024 tarihinde erişilmiştir.
- Anadolu Ajansı (2018, Mayıs 15). *Cumhurbaşkanı Erdoğan: Kudüs'ü kaybettiğimiz bir gün olmasına asla izin vermeyeceğiz.* <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/cumhurbaskani-erdogan-kudusu-kaybettigimiz-bir-gun-olmasına-asla-izin-vermeyecegiz/1145609> adresinden 18.02.2024 tarihinde erişilmiştir.
- BBC News Türkçe. (2024, Nisan 26). *Erdoğan: İsrail'le ilişkilerimizi kestik, kesiyoruz.* <https://www.bbc.com/turkce/articles/ce7r4y20e0no> adresinden 07.11.2024 tarihinde erişilmiştir.
- Benzer, A. (2008). *Filde zaman görünüş kip ve kiplik*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Demirel, M. V. (2018). *Türkçenin kiplik özelliklerinin belirlenmesi ve bunların dil bilgisi öğretimine yansıtılması*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Dilâçar, A. (1971). Gramer: tanımı, adı, kapsamı, türleri, yöntemi, eğitimdeki yeri ve tarihçesi. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı – Belleten*, 19, 83-145.
- Düzgit, S. A. (2011). Avrupa Birliği-Türkiye ilişkilerine postyapısalcı yaklaşım: Almanya örneğinde dış politika ve söylem analizi. *Uluslararası İlişkiler*, 8(29), 49-70.
- Elbirlik, T. (2015). *Söylem kuramı ve XVI. yüzyıl siyasetnamelerinde söylem analizi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Gee, J. P. ve Handford M. (2012). *The routledge handbook of discourse analysis*. New York.
- Grohmann, K. K. (2006). *Tense, aspect, mood*. Cyprus Üniversitesi, Lefkoşa.
- Güleç, C. (2018). Dış politika analizinde karar verme süreci ve karar verme modelleri. *ÇOMÜ Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*. 3(1), 79-102.
- Güngör, N. (2013). *İletişim kuramlar yaklaşımlar*. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Gürpınar, B. (2010). *Türkiye'de milli güvenlik söyleminin dış politikada işlevselleşmesi: hükümet programları, TBMM tutanakları ve MGK basın bildirimleri'nde "söylem" in analizi (1982-2003)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Hirik, S. (2021). *Türkiye Türkçesinde bilgi kiplikleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Hürriyet. (2024, Temmuz 29). Aynısını yaparız. <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/aynisini-yapariz-42496069> adresinden 25.11.2024 tarihinde erişilmiştir.
- Hürriyet. (2018, Mayıs 14). Türkiye'den ABD'ye İsrail tepkisi: ABD'nin arabuluculuğu artık bitmiştir. <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/turkiyeden-abdye-israil-tepkisi-40836644> adresinden 18.03.2024 tarihinde erişilmiştir.
- Hürriyet. (2024, Mayıs 30). Erdoğan'dan hem Batı'ya hem İslam dünyasına sert tepki: Ey Amerika bu kan senin eline de bulaştı. <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/erdogandan-hem-batiya-hem-islam-dnyasina-sert-tepki-ey-amerika-bu-kan-senin-elinde-de-bulasti-42469576> adresinden 01.11.2024 tarihinde erişilmiştir.
- Hürriyet. (2009, Ocak 30). Benim için Davos bitti. <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/benim-icin-davos-bitti-10886978> adresinden 17.03.2024 tarihinde erişilmiştir.
- İmer, K., Kocaman, A. ve Özsoy, S. (2011). *Dilbilim sözlüğü*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- Kamacı Gencer, D. (2020). *Anlamsal bir fenomen olarak kiplik: Dede Korkut örneği*. Ankara: Nobel Bilimsel Eserler.
- Palmer, F. R. (1986). *Mood and Modality*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Recep Tayyip Erdoğan [@RTErdogan]. (2022, Eylül, 20). Adil, kalıcı ve kapsamlı bir çözüm için başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız ve egemen Filistin Devleti'nin kurulması dışında bir ihtimal [Tweet]. X. <https://x.com/RTErdogan/status/1572268096575795200> adresinden 10.11.2024 tarihinde erişilmiştir.
- Saat, H. (2022) *Türkçede bilgi kipliği alanı*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Saussure, F. (1998). *Genel dilbilim dersleri*. (Çev: Berke Vardar). İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Seçkin, P. (2014). Anlama ve anlatma sürecinde kip ve kiplik. *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*. 4(7), 7-16.
- Sözen, E. (2014). *Söylem-belirsizlik, mübadele, bilgi/güç ve refleksivite*. İstanbul: Paradigma Yayınları.
- Şah, U. (2020). Eleştirel söylem analizi: temel yaklaşımlar. *Kültür Araştırmaları Dergisi*, 7, 210-231.
- T. C. Cumhurbaşkanlığı. (2024, Mart, 9). Gazze'de yaşananlar tahammül sınırlarını aşmıştır. <https://tccb.gov.tr/haberler/410/151552/-gazze-de-yasananlar-tahammul-sinirlarini-asmistir-> adresinden 19.04.2024 tarihinde erişilmiştir.
- T. C. Cumhurbaşkanlığı. [@tcbestepe]. (2024, Eylül 30). "Uluslararası toplum, İsrail'in tüm bölgeyi ateşe atan bu haydutluğuna daha fazla sessiz kalmaz." [Tweet]. X. <https://x.com/tcbestepe/status/1840806774049280230> adresinden 01.12.2024 tarihinde erişilmiştir.
- T. C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı. (2023, Aralık 8). Cumhurbaşkanı Erdoğan: "Filistin'in kazanmasına destek olmazsak güçlünün ve zalimin hukuku egemen olur". <https://iletisim.gov.tr/turkce/haberler/detay/cumhurbaskani-erdogan-filistin-in-kazanmasına->

destek-olmazsak-guclunun-ve-zalimin-hukuku-egemen-olur. adresinden 22.03.2024 tarihinde erişilmiştir.

- T. C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı. (2024, Kasım 16). “*Ayin Tarihi*” dergisinde “*1. Yılında İsrail'in Gazze'ye Saldırıları*” ele alındı. <https://www.iletisim.gov.tr/turkce/duyurular/detay/ayin-tarihi-dergisinde-1-yilinda-israilin-gazze-ye-saldirilari-ele-alindi> adresinden 01.12.2024 tarihinde erişilmiştir.
- T. C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı. (2024, Kasım 13). *Erdoğan “İsrail Filistin'i işgal etmenin bedelini ödemeli.”* https://www.iletisim.gov.tr/turkce/dis_basinda_turkiye/detay/erdogan-israil-filistinini-isgal-etmenin-bedelini-odemeli adresinden 02.12.2024 tarihinde erişilmiştir.
- T. C. Dışişleri Bakanlığı. (2024, Eylül 10). *No: 183, 10 Eylül 2024, Han Yunus'ta Filistinli sivillerin katledilmesi hk.* https://mfa.gov.tr/no_-183_-han-yunus-ta-filistinli-sivillerin-katledilmesi-hk.tr.mfa adresinden 15.03.2024 tarihinde erişilmiştir.
- T. C. Dışişleri Bakanlığı. (2024, Temmuz 21). *No: 143, 21 Temmuz 2024, İsrail Dışişleri bakanının bir sosyal medya platformunda yaptığı paylaşım Hk.* https://www.mfa.gov.tr/no_-143_-israil-disisleri-bakaninin-bir-sosyal-medya-platformunda-yaptigi-paylasim-hk.tr.mfa adresinden 01.12.2024 tarihinde erişilmiştir.
- T. C. Dışişleri Bakanlığı. (2024, Temmuz 5). *No: 129, 5 Temmuz 2024, İsrail'in işgal altındaki filistin topraklarındaki faaliyetleri hk.* https://mfa.gov.tr/no_-129_-israil-in-isgal-altindaki-filistin-topraklarindaki-faaliyetleri-hk.tr.mfa adresinden 01.12.2024 tarihinde erişilmiştir.
- T. C. Dışişleri Bakanlığı. (2024, Nisan 1). *No: 51, 1 Nisan 2024, Gazze'deki Son Gelişmeler Hk.* https://mfa.gov.tr/no_-51_-gazze-deki-son-gelismeler-hk.tr.mfa adresinden 18.11.2024 tarihinde erişilmiştir.
- T. C. Dışişleri Bakanlığı. (2024, Şubat 12). *No: 28, 12 Şubat 2024, İsrail'in Gazze'de bulunan Refah kentine yönelik saldırıları hk.* https://mfa.gov.tr/no_-28_-israil-in-gazze-de-bulunan-refah-kentine-yonelik-saldirilari-hk.tr.mfa adresinden 10.11.2024 tarihinde erişilmiştir.
- Van Dijk, T. A. (1997). Discourse as structures and process. Teun Adrianus van Dijk (Ed.). *Discourse Studies a Multidisciplinary Introduction* (pp. 1-34). London: Sage Publications.
- Yanarışık, O. (2023). Uluslararası ilişkiler kuramlarında söylem kavramı. *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi*. 11(Özel sayı), 75-93.
- Yetim, M. ve Erdağ, R. (2018). Uluslararası ilişkilerde eleştirel söylem analizi revizyonist söylemin gelişimi. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 5(1), 79-100.

Extended Abstract

Introduction

Palestine has always been an important issue in Turkish foreign policy. Beyond a historical connection, Turkey views the violations of rights in Palestine as humanitarian. Especially in the face of the attacks that turned into genocide after October 7, Turkey has made and continues to make its discourse clear to the world public opinion at the highest level. This study examines the official discourses of Turkish Prime Minister Recep Tayyip Erdoğan on Palestine since his one minute speech in Davos in 2009.

The discipline of international relations is analyzed at the individual, state and system levels. At the individual level, analyses are made by making use of different disciplines. At the individual level, discourse analysis is also used as a method. In discourse analysis, written and verbal statements of individuals are taken as data. However, one of the criticisms and evaluations made in these analyzes is the difficulty of determining mood from written texts. This study is important precisely at this point and reveals that mood can be detected through linguistic methods. In this respect, it also contributes to the discipline of international relations.

In this study, the statements on Palestine made by individuals and institutions competent in foreign policy such as the President, the Prime Minister, the Presidency of the Republic of Turkey, the Ministry of Foreign Affairs, foreign ministers and the Directorate of Communications were analyzed under the headings of certainty, near probability, remote probability, evidence-based, visual evidence, inference based on conclusion, order and question within the framework of modalities of knowledge. While sampling the discourses, their connection with modalities of knowledge was taken into consideration. Modalities are a category of linguistics under the title of semantics. Unlike the concept of “modality”, “modality” is defined as a form of expression that reflects the speaker's attitude towards a situation. In this respect, it can be said to have a subjective side. Classification studies and different approaches by researchers have revealed the diversity of modality types. Knowledge modality, which is one of these titles, is defined as a type of modality that is based on knowledge. Knowledge-based evaluations and informational codes form the basis of knowledge modality. In this study, Turkey's official discourses on Palestine policy will be analyzed within the framework of certainty, near probability, remote probability, evidentiality, visual evidence, inference, astonishment, imperative and interrogative modalities. Secondly, this study tests whether international relations can benefit from the linguistic method.

Method

In this study, the statements on Palestine made by individuals and institutions competent in foreign policy such as the President, the Prime Minister, the Presidency of the Republic of Turkey, the Ministry of Foreign Affairs, foreign ministers and the Directorate of Communications were analyzed under the headings of certainty, near probability, remote probability, evidence-based, visual evidence, inference based on conclusion, order and question within the framework of modalities of knowledge. While sampling the discourses, their connection with modalities of knowledge was taken into consideration. Modalities are a category of linguistics under the title of semantics. Unlike the concept of “modality”, “modality” is defined as a form of expression that reflects the speaker's attitude towards a situation. In this respect, it can be said to have a subjective side. Classification studies and different approaches by researchers have revealed the diversity of modality types. Knowledge modality, which is one of these titles, is defined as a type of modality that is based on knowledge. Knowledge-based evaluations and informational codes form the basis of knowledge modality. In this study, Turkey's official discourses on Palestine policy will be analyzed within the framework of certainty, near probability, remote probability, evidentiality, visual evidence, inference, astonishment, imperative and interrogative modalities. Secondly, this study tests whether international relations can benefit from the linguistic method.

Findings

When the discourses are analyzed, it is seen that the most common examples are in the definite article. Another result is that the imperative is preferred less than the others. The markers of the certainty modality are the morphemes /-dİr/ and /-mAz/, the morphemes /-(A)r/, /-AcAk+Dİr/ and the word *near* for near probability, and the morphemes /-sA/ for far probability. The study also focuses on examples under the subheadings “visual evidence and inference”. Visual evidence refers to what the speaker personally witnessed. The markers /-yor/ for the present tense and /-DI/ for the past tense are the most frequently used markers. Inference is a modality that expresses the opinion reached at the end of a mental process. The data at hand are used for this. When evaluating this modality, the focus is on the cause-effect structure in the sentence instead of morphemes. Imperative modality is also called imperative modality. It is not a very common modality in international relations discourse. In interrogative modalities, rather than a real question, it contains meanings such as refusal, prompting the interlocutor to think about the issue and surprise.

Conclusion, Discussion and Recommendations

The discourses analyzed in the study are limited to the official statements and social media posts on Palestine made by the President of the Republic of Turkey, the Presidency of the Republic of Turkey, the Presidency of Communication, foreign ministers and the Ministry of Foreign Affairs between 2009 and 2024. The discourses were analyzed together with their context to the extent that they serve to understand the issue. It is noteworthy that there are many examples of the definite article and few examples of the imperative article.

A new modality classification was not proposed, and the modality types identified by different researchers were taken into consideration for the analysis. In this context, the subject was analyzed within the framework of certainty, near probability, remote probability, evidentiality, visual evidence, inference based on conclusion, astonishment and question modals. Modalities are generally a semantic category that linguistically reveals the mood of the speaker. Modalities also play an important role in ensuring the connection between the surface structure and the deep structure that Chomsky put forward in his generative grammar theory. When it comes to international relations, it is strategically very important to read the deep structure of the statements made correctly.

This study was conducted primarily as a linguistic study, but this study is also very important in terms of showing that the discipline of international relations can benefit from the linguistic method in foreign policy analysis, and that linguistics can be used as a method in foreign policy analysis with an interdisciplinary approach. In the discipline of international relations, it has been determined that in the discourse analysis method at the individual level, mood can be determined by using linguistic methods. It was determined that both morphemes and words of different types and functions were used as markers in the discourses analyzed on the basis of modalities of knowledge. It has been revealed that units such as stress and intonation, which are defined as suprasegmental phonemes, are also important in determining modality.